

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.изк. Свилен Стефанов за присъждане на академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. д-р Росица Рангелова, преподавател в катедра „Изобразително изкуство“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Конкурсът е обявен в „Държавен вестник“ бр. 82 от 07.10.2025 г. като Изобразително изкуство. (Мода (Мода на детското облекло)).

Росица Рангелова е сред забележимите модни дизайнери в България. Нейното присъствие в „модния живот“ от последните десетилетия трудно може да бъде оспорено. Но наред с това, вече от много години гл. ас. д-р Рангелова се е отдала на преподавателска дейност по моден дизайн в катедра „Изобразителни изкуства“ на ЮЗУ в Благоевград.

Кандидатът е завършил Националната художествена академия в дизайнърска специалност. През 2015 г. защитава в Нов български университет научната и образователна степен „доктор“ с дисертация на тема „Концепции при проектиране на детското облекло“. Всичко това, както и извършените творчески дейности след докторантурата, прави претенцията й за по-висока академична длъжност повече от логична.

В това становище не мога да си позволя да изброя всички ревюта, участия в изложби или различни университетски или национални проекти, които гл. ас. д-р Росица Рангелова е провела самостоятелно или със студенти от университета. Те са коректно отразени в творческата автобиография на кандидата. Но впечатлява не само техния брой. Росица Рангелова е сред авторите, които успешно трансформират съвременната мода в изкуство, съществуващо между традиционната материална и поведенческа основа на

модния дизайн и реалната жизнена среда. Пред нас е представен опит да се осмисли пространството на модата по различен начин – не толкова към екзотичната дреха, колкото към подчертано промисленото действие, към жеста и непосредствената комуникация, например с детската публика.

Например много важно е да се подчертава, че още от самото начало на нейната кариера като дизайнер (1993 г.), тя разработва колекции, ориентирани към образа на жената и детето до нея. Това е изключително интересна симбиоза между облеклата за възрастни и тези за деца, за която може да се каже, че е отличителната черта в творчеството на гл. ас. д-р Росица Рангелова. Анализът показва, че тя постига тази концептуална връзка чрез обобщаващо цветово решение, избор на текстил и цялостната конструктивна стилистика.

Нейните колекции винаги са съобразени с текущите световни модни тенденции, но тя майсторски съумява да постави свои авторски акценти. Този подход се наблюдава във всичките й проекти и колекции. В този смисъл е необходимо специално да се отбележи последната и реализация „Птици“, която е представена на 09. 12. 2024 г. по време на юбилейно ревю-спектакъл отбелязващ тридесет годишнината от създаването на Академията за мода. За тази колекция гл. ас. д-р Росица Рангелова получава наградата „Златна игла“ в категория „Детска Мода“ на същата Академия.

Обобщено може да се каже, тя кандидатства с осем реализирани авторски продукта (ревюта), което може да се приеме за достатъчно и дори за впечатляващо. Не на последно място бих отбелязал нейното представяне във Виена през 2025 г. (30. 09. 2025, Колекция „Vogel“, галерия „EGA“), което представлява стъпване на международна сцена.

По отношение на направените публикации, трябва преди всичко да се подчертаят достойнствата на нейната основна книга „Детското облекло в

България – развитие и проблематика“ (издание на ЮЗУ). Тази монография прави обстоен преглед на детското облекло в България през всички исторически периоди. Може да се твърди, че това проучване има уникален характер по отношение на хронологически систематизираната визуална информация, но и като нейна интерпретация. Със сигурност тази публикация вече има голямо значение за преподаването по моден дизайн в различните академии и университети у нас. Но книгата е любопитно четиво и за широк кръг от изкушени от изкуството и модата читатели.

Освен въпросната книга, гл. ас. д-р Росица Рангелова е публикувала още 6 статии в специализирани списания. Има висока степен на цитиране на нейни публикувани научни съобщения, както и три рецензии за реализирани нейни авторски продукти в специализирани издания.

Участвала е в пет проекта, един от които международен. Получила е 3 награди от конкурси: Грамота на „Академия за мода“ за заслуги към детската мода в България (09. 12. 2024), Награда на списание „Великолепната Жена“ за принос към развитието на онлайн медията в категория „Мода“ (09.03. 2024), Награда „Златна игла“ на „Академия за мода“ в категория „Детска мода“, хотел „Рамада“, София (29.11. 2023).

Наукометричната справка за нейните дейности отговаря на изискванията, което е потвърдено и на заседание на катедрата.

Очевидно, е че за гл. ас. д-р Росица Рангелова днес дефиницията на понятието “moda” не включва само дрехата и аксесоарите, прическата и манекена, но тя ги мисли и създава в цялостната мрежа от социокултурни измерения, а проблема за детското облекло е един от най-важните в това отношение.

Ето защо, в заключение, с убеденост предлагам на гл. ас- д-р Росица Рангелова да бъде присъдена академичната длъжност

„доцент“. Нейната работа е от голямо значение за студентите по моден дизайн от Югозападния университет „Неофит Рилски“ в Благоевград, както и за развитието на полето на модата в контекста на българското съвременно изкуство и образование.

проф. д. изк. Свilen Стефанов

05. 01. 2026

Translation from Bulgarian

STATEMENT

By Prof. Svilen Stefanov, D.SC. of History of Art in relation to awarding the academic title of 'Associate Professor' to Senior Assistant-Professor Rositsa Rangelova, PhD at the Department of Fine Arts of South-West University "Neofit Rilski". The contest has been announced in the State Gazette, issue 82 of 07.10.2025 as Fine Art (Fashion (Fashion of children's clothing))

Rositsa Rangelova is among the remarkable fashion designers in Bulgaria. Her presence in the "fashion life" throughout the last decades is indisputable. In addition to that, Senior Assistant-Professor Rangelova PhD has worked for many years now as an active and committed instructor of fashion design at the Department of Fine Arts of the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

The applicant has graduated from the National Academy of Arts with a designer's specialty. In 2015 she was awarded the education and qualification degree of Doctor of Philosophy after she successfully presented her PhD dissertation at the New Bulgarian University entitled "Concepts in the Design of Children's Clothing". All the above, along with the creative activities she has performed after her doctoral studies and dissertation make her claim for a higher academic title more than logically grounded.

In this statement, I would not be able to enumerate all the fashion shows, participations in exhibitions or the various university and national projects that Chief Assist. Professor Rositsa Rangelova PhD has organized and conducted autonomously or with students from the university. They have been correctly listed in the applicant's creative autobiography. But

their large number is not the only impressive aspect of theirs. Rositsa Rangelova is among the creators who successfully transform modern fashion into art, existing between the conventional material and behavioral grounds of fashion design and the actual living environment. We have been presented with an attempt to rethink fashion's space in a different manner – not so much focusing on the exotic clothing but more to the emphatically conceived action, to the gesture and immediate communication, for example with the children's audience.

It is, for instance, very important to emphasize that from the very onset of her career as a designer (1993), she has been making collections oriented to the image of the woman and the child next to her. This is an especially interesting symbiosis between clothes for adults and those for children, which we can definitely state is a distinctive feature in the work of Chief Assist. Professor Rositsa Rangelova PhD. Analysis shows that she accomplishes this conceptual connection by uniting colour choice, selection of textile and the overall structural stylistics.

Her collections are always in line with the current worldwide fashion trends, but she skillfully succeeds in the input of her own designer's accents. This approach is visible in all of her projects and collections. In this respect, it is worth specially noting her latest performance, "Birds", which was presented on 09.12.2024 during the anniversary show commemorating the thirtieth anniversary from the foundation of the Fashion Academy. For this collection, Chief Assist. Professor Rositsa Rangelova PhD was awarded the prize "Golden Needle" in the category "Children's Fashion" of the same Academy.

In summary, we should say she applied with eight realized author's products (fashion shows), which can be assumed as sufficient and even impressive. Last but not least, I would like to note her presentation in Vienna in 2025 (30.09.2025, Collection „Vogel“, Gallery „EGA“), which constitutes presentation at the international stage.

With respect to the publications made, it is important most of all to emphasize the merits of the major book – “Children’s Clothing in Bulgaria – Development and Problematics” (edition of the South-West University, SWU). This monograph is a comprehensive overview of children’s clothing in Bulgaria throughout all epochs of history. It will be true if we state that this research has unique character in terms of chronologically systematized visual information but also as the interpretation of that information. This publication most certainly has great importance for teaching modern design in the various academies and universities in our country. But the book is also a curious reading for a wider range of readers tempted by art and fashion.

In addition to the aforementioned book, Chief Assist. Professor Rositsa Rangelova PhD has published 6 other articles in specialized journals. Her published scientific communications have a high degree of quotation along with three reviews for her author’s products realized in specialized editions.

She has taken part in five projects, one of which is international. She has received 3 awards from contests: Honorary Diploma of the Fashion Academy for contributions to children’s fashion in Bulgaria (09.12.2024), Award of the Magnificent Woman Magazine for contributing to the development of the online media in the category “Fashion” (09.03.2024), “Golden Needle” Award of the Fashion Academy in the category “Children’s Fashion”, Ramada Hotel, Sofia (29.11.2023).

The scientific reference for her activities meets the requirements, which was confirmed at a meeting of the department.

It is evident that for Chief Assist. Professor Rositsa Rangelova today the definition of “fashion” does not include only the clothes and accessories, the hairstyle and the model, but which is more, she is inventing and creating them within the entire network of socio-cultural dimensions and the problem of children’s clothing is among the most important ones in this respect.

That is why, in conclusion, I confidently suggest that Chief Assistant-Professor Rositsa Rangelova PhD be awarded the academic position of “Associate Professor”. Her work is of great significance for the students of fashion design from the South-West university “Neofit Rilski” in Blagoevgrad as well as for the development of the realm of fashion in the context of Bulgarian modern art and education.

Prof. Svilen Stefanov, D.Sc. of History of Art

05. 01. 2026